

แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง

Guidelines for Implementing the Quality Cycle into Management Standards of Child Development Centers in Angthong Province

ชมภิกา พ่วงดี และ วีรภัทร ภัทรกุล

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : karorob2012@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 2) ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง วิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และขั้นที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 42 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 4 คน คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา และ ครู รวมทั้งสิ้น 168 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 3 ด้าน 15 องค์ประกอบ มีจำนวนแนวทางปฏิบัติทั้งสิ้น 95 แนวทาง ดังนี้ 1.1 ด้านการบริหารงาน มี 5 องค์ประกอบ 35 แนวทางปฏิบัติ เช่น สำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ มี 5 องค์ประกอบ 31 แนวทางปฏิบัติ เช่น มีการกำหนดรายการค่าใช้จ่ายต่างๆ และจัดทำแผนการจัดหางบประมาณ และ 1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล มี 5 องค์ประกอบ 29 แนวทางปฏิบัติ เช่น มีการปฐมนิเทศบุคลากร รวมทั้งการอบรมและศึกษาทำงาน เป็นต้น 2) แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 3 ด้าน 15 องค์ประกอบ และ 95 แนวทางปฏิบัติ มีค่าความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.92$) และมีค่าความเป็นไปได้ในการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.61$) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 4.00

คำสำคัญ: วงจรคุณภาพ, มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The purposes of this research were to: 1) construct the guidelines for implementing the quality cycle into management standards of child development centers; and 2) study the suitability and

possibility of the guidelines for implementing the quality cycle into management standards of child development centers in Angthong province. This research had 2 steps: step 1 construct the guidelines for implementing the quality cycle into management standards of child development centers by using the samples which were 5 purposively selected experts for answering the three-rating scale questionnaire, and the data were then analyzed by IOC, and step 2, study the suitability and possibility of the guidelines for implementing the quality cycle into management standards of child development centers by using the population 168 officers from 42 provincial administrative organizations (4 persons from each organization), including chief executives of the provincial administrative organizations, chief administrator of the provincial administrative organizations, educational directors/academic service officer, and teachers for answering the five-rating scale questionnaire with the reliability of .99, and the data were then analyzed by mean and standard deviation. The results indicated that: 1) guidelines for implementing the quality cycle into the management standards of child development centers had 3 strategies with 15 components and 95 instructions as follows: 1.1 administration which had 5 components with 25 instructions, such as explore the needs of the community in setting up a child development center; 1.2 budget management which had 5 components with 31 instructions, such as defining the expenses and making a budget plan; 1.3 human resources management which had 5 components with 29 instructions, such as orientation and training; and 2) guidelines for implementing the quality cycle into the management standards of child development centers which had 3 strategies with 15 components and 95 instructions were found to have overall suitability at a high level ($\mu = 4.92$) and overall possibility also at a high level ($\mu = 4.61$) with were higher than the threshold set at 4.00.

Keyword: Quality cycle ,The management standards of child development centers

วันที่รับบทความ : 08 มกราคม พ.ศ. 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 06 เมษายน พ.ศ. 2561

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 18 เมษายน พ.ศ. 2561

1. ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเองนั้น ถือว่าเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ซึ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ด้านการบริหารงบประมาณ เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินการงบประมาณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จากงบประมาณเงินรายได้ของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น และด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การสรรหา/เลือกสรร และการปรับสถานภาพ การคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การกำหนดค่าตอบแทนสิทธิ สวัสดิการ เป็นต้น [1]

แต่อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปัญหาบุคลากรขาดประสบการณ์ ระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ งบประมาณไม่เพียงพอ การเบิกจ่ายงบประมาณไม่คล่องตัว อาคารสถานที่ไม่ได้มาตรฐาน อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ไม่มีการกำหนดนโยบายและแผนที่จะพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนน้อย ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์และการประเมินผลพัฒนาการ

บุคลากรได้รับการพัฒนาโดยการให้ทุนการศึกษาต่อแต่ยังไม่ครบทุกคน ไม่มีบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าไปนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน [2] นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการบริหารงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละประเภทไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรรที่กรมส่งเสริมการปกครอง ปัญหารองลงมาคือ การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องไม่เป็นไปตามขั้นตอน และหลักเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด [3]

สำหรับสภาพปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง จากการที่ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สรุปได้ว่า ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังไม่มีความพร้อมทางด้านบุคลากร งบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เพียงพอ การเบิกจ่าย งบประมาณไม่คล่องตัว อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ไม่เพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้จัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น และต้องมีการประกัน คุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีคณะกรรมการบริหารศูนย์เพื่อช่วยในการ ดำเนินการบริหารจัดการศูนย์ ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ ความสำคัญในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการกำหนดนโยบายในการบริหารอย่างชัดเจน [4] บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีไม่เพียงพอต่อการดูแล เด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้ดำเนินงานตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ เช่น ขาดการวางแผน การประชุมปรึกษาหารือ การแก้ไข ปัญหาาร่วมกันในการดำเนินงาน [5]

ตามคู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ ด้านมาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้กำหนดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี แผนพัฒนาตามกรอบนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด หรือนโยบายของรัฐที่ร่วมกันชี้แนะ และป้องกันปัญหา ของสังคมตามกาลเวลา เช่น มติคณะรัฐมนตรี เรื่องการ ยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนโดยมีการดำเนินการ อย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ (PDCA) [6] เนื่องจาก วงจรเดมมิ่งหรือวงจร PDCA เป็นการปรับปรุงคุณภาพ อย่างต่อเนื่องเป็นหลักที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพ

เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีขึ้นในผลงานขององค์กร ผู้วิจัยจึงยึดการ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องมาประยุกต์ใช้ในการสร้าง แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ

จากความเป็นมาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นสะท้อน ให้เห็นถึงปัญหาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างชัดเจน ผู้วิจัยในฐานะผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนากิจการ การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความ สนใจในการสร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจร คุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้เป็น คู่มือในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดอ่างทอง ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจร คุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด อ่างทอง

2.2 เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐาน ด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจร คุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาระดับ ปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาทางการศึกษา และมี ประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไป ได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ สู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ประชากร ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 42 แห่ง โดยมี ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 4 คน คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา และครูรวมทั้งสิ้น จำนวน 168 คน

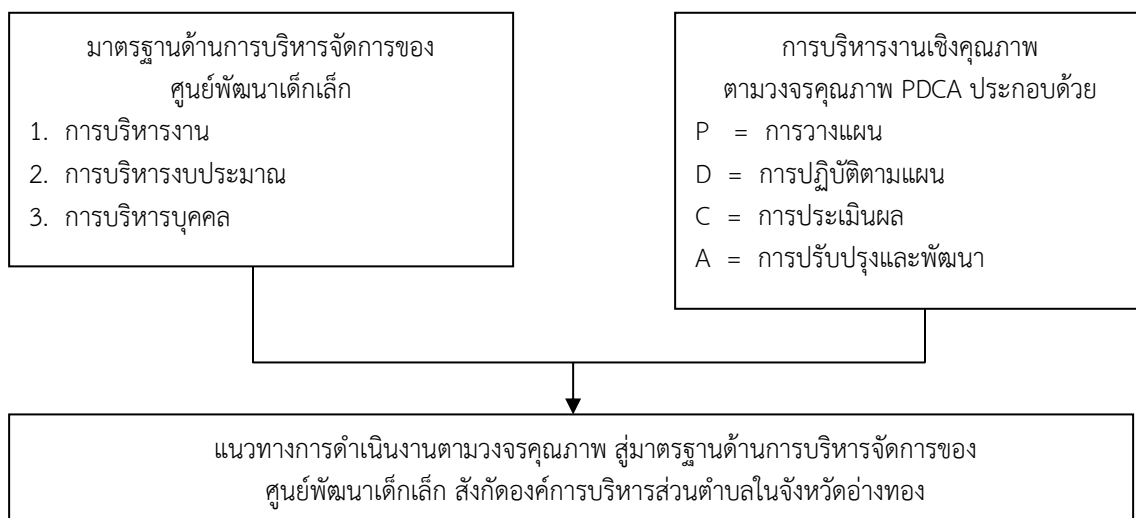
3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2.1 แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [1] และแนวคิดการบริหารงานเชิงคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA ของแอตวาร์ดเดมมิง [7] แล้วนำมาสังเคราะห์และบูรณาการ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแสดงดังรูปที่ 1



รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.1.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก สาขาการ

บริหารการศึกษา หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และมีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) [8]

5.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความตรงของเนื้อหา ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็น

ของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 95 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 3 ระดับ โดยพิจารณา และแสดงความคิดเห็นว่า “ตรง” “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่ตรง” และข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตเพิ่มเติม

5.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม และหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิให้พิจารณา แสดงความคิดเห็นความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง ด้วยตนเองและรอรückกลับ 5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.1.4 วิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจำนวน 5 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนตามเนื้อหา และ นำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำรายการที่ได้ค่าความสอดคล้อง 0.8 - 1.0 มาใช้พร้อมทั้งปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ สู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 ด้าน จำนวน 95 รายการปฏิบัติ จำแนกเป็นด้านการบริหารงาน จำนวน 35 รายการปฏิบัติ ด้านการบริหารงบประมาณ จำนวน 31 รายการปฏิบัติ และด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 29 รายการปฏิบัติ

5.2 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา และครู ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบ วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.99

ประชากร ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 42 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 4 คน คือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้อำนวยการกองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา และ ครู รวมทั้งสิ้น จำนวน 168 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 95 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม และหนังสือเชิญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ประชากรด้วยตนเองจนครบ 168 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนความคิดเห็น จำแนกเป็นรายองค์ประกอบ และโดยภาพรวม โดยค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป จึงถือว่าเป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

6. สรุปผลการวิจัย

แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ผู้วิจัยสร้าง มีความตรงเชิงเนื้อหา มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 3 ด้าน 15 องค์ประกอบ 95 แนวทางปฏิบัติ ได้แก่

6.1 ด้านการบริหารงาน มี 5 องค์ประกอบ 35 แนวทางปฏิบัติ เช่น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในชั้นการวางแผนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และโครงสร้างส่วนราชการรวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบและมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำ

โครงการและแผนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น มีการจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นการประเมินผล องค์การบริหารส่วนตำบลประเมินความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคและรายงานผลการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ และในขั้นการปรับปรุงและพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาในการดำเนินการครั้งต่อไป

6.2 ด้านการบริหารงบประมาณ มี 5 องค์ประกอบ 31 แนวทางปฏิบัติ เช่น การบริหารงบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในขั้นการวางแผน องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการกำหนดรายการค่าใช้จ่ายต่างๆ และจัดทำแผนการจัดหางบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย แผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระยะ 3 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แผนการจัดหาพัสดุ และพัสดुरายปี ขั้นการปฏิบัติตามแผน องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ มีการจัดทำสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการรายงานและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ขั้นการประเมินผล การบริหารงบประมาณเงินรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานตามขั้นตอนมีการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ ที่กำหนด และในขั้นการปรับปรุงและพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำงบประมาณที่ได้รับไปใช้จ่ายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณรายการต่าง ๆ เป็นไปตามขั้นตอนรวมถึงมีการปรับปรุงพัฒนาแก้ไขในด้านของการบริหารงบประมาณ

6.3 ด้านการบริหารงานบุคคล มี 5 องค์ประกอบ 29 แนวทางปฏิบัติ เช่น การพัฒนาบุคลากร ในขั้นการวางแผน องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการวางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปฏิบัติตามแผน องค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฐมนิเทศบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งการอบรมและศึกษาดูงาน ให้การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการให้ทุนการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่อง ขั้นการประเมินผล องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนิเทศติดตามการดำเนินงาน

และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ และในขั้นการปรับปรุงและพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลต้องวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการพัฒนาบุคลากรและมีการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงในครั้งต่อไป

7. อภิปรายผล

7.1 จากการศึกษาความเหมาะสมของแนวทาง ผลการศึกษาพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา และครู จำนวน 168 คน เห็นว่าแนวทางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการบริหารงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ ขั้นตอนการวางแผนคือองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อม ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และโครงสร้างส่วนราชการรวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ และมีการจัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำโครงการและแผนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น มีการจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นตอนการประเมินผล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลประเมินความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคและรายงานผลการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ และขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการปรับปรุง และพัฒนาในการดำเนินการครั้งต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานเชิงคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่ง และสอดคล้องกับ โฉมฉาย กาศโฮสดี [9] ได้กล่าวไว้ว่าการวางแผนเป็นกระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การหรือคณะทำงานที่สำคัญเริ่มจากภารกิจ

จุดหมายและแผน ซึ่งเป็นหรือค่าชดใช้ต่าง ๆ การตัดสินใจถึงสิ่งที่จะทำในอนาคตด้วยวิธีทางที่ดีที่สุด และยังเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าของผู้บริหารว่าจะทำอะไร เมื่อไหร่และใครเป็นผู้ทำโดยกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ และวิธีการปฏิบัติงานเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเพื่อให้การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรยึดแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ ใช้กระบวนการบริหารงานเชิงคุณภาพและให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงาน การบริหารงานอย่างเป็นระบบต้องใช้กระบวนการบริหารงานเชิงคุณภาพ PDCA เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางผลการศึกษพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา/ นักวิชาการศึกษา และครู จำนวน 168 คน เห็นว่าแนวทางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้กับบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงาน การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ ขั้นตอนการวางแผน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับเพื่อให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น เมื่อสภาท้องถิ่นอนุมัติองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นตอนการประเมินผล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลประเมินความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และรายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลวิเคราะห์ผลการดำเนินการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการ

ปรับปรุงและพัฒนาในการดำเนินการครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ภัคจิรา อาลัยญาติ [10] ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติในระดับมาก ปัญหาการบริหารงานวิชาการภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ข้อเสนอแนะ การแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านหลักสูตร ควรติดตามปัญหาอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาปรับปรุง กำหนดผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลควบคุมและดำเนินการ ตามแผนที่กำหนดทุกขั้นตอน และจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการประเมินผลการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการนิเทศการศึกษาควรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงพัฒนา มีการนิเทศ การจัดประสบการณ์ และกำหนดให้ผู้บริหารดำเนินการนิเทศเป็นระยะ ด้านการวัดและประเมินผล ควรดำเนินงานตามขั้นตอนที่หลักสูตรกำหนด มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนต่อไป

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การดำเนินงานตามวงจรคุณภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรยึดแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ ดังนี้ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ เพื่อจะได้มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ในการวางแผน การวางแผนเพื่อเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ การดำเนินการตามแผนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ การตรวจสอบประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเชื่อว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยึดแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพดังกล่าวข้างต้นไปใช้ จะเป็นส่วนช่วยให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบความสำเร็จ นำไปสู่การมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแน่นอน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

8.1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรศึกษาและทำความเข้าใจในการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan) โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการดำเนินงาน วิธีการ และขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ขั้นที่ 3 การประเมินผล (Check) และขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act) เพื่อให้ทราบถึงจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และนำแนวทางที่ได้จากการศึกษาไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ควรนำผลการศึกษาที่ได้ไปปฏิบัติจริง โดยปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดมีการดำเนินงานที่ได้มาตรฐานด้านการบริหารจัดการตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านอื่นๆ เช่น ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

8.2.2 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล หรือในจังหวัดอื่น

8.2.3 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ

9. เอกสารอ้างอิง

[1] มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สำนักประสานและ

พัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553.

- [2] จรรยา ชินสี, “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่,” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.
- [3] ไสรดา จิตรฉาย, “การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2555.
- [4] เสวย หลายศรี, “สัมภาษณ์ 10 มิถุนายน,” นายกองค์การบริหารส่วนตำบล. องค์การบริหารส่วนตำบลคำหยาด, 2556.
- [5] อัมพร คงแป้น, “สัมภาษณ์ 10 มิถุนายน,” ครู. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลองค์กรักษ์, 2556.
- [6] มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ:คู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐาน, สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ, 2555.
- [7] จันท์เพ็ญ แดงใหญ่, “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2555.
- [8] บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 8 สุวีริยาสาส์น, 2553.
- [9] โฉมฉาย กาศโอสถ, “รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554.
- [10] ภัคจิรา อาลัยญาติ, “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2556.